

1011

1708

Székelyudvarhely, 1910.

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtár
Növendéknapló

1910. évi 1014. sz.

Tizenhatodik évfolyam, 1. szám.

Szombal, január 1.

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGTELENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA
A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGHPÁL
LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előzetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet om. 8 fillér, többzori köztésnél 6 fillér. Nyilt-tér so: a 1 K. Dljak előre fizetendők. — M. kir. postatakaréknaptári csekk- és klíring 10.489. szám

A helyzet.

Az újév ünnepi dátum az esztendő gyorsan pergő, szürke napjai sorában. Az ember pillanatra, mintha kilépne az élet rohanó sodrából és széles horizontokat, mult, jövő, tágas perspektívát bejárja merengő szemé. Az újév határkő az esztendő országútján. A vándor megpihen mellette és új erőt, bizodalmat gyűjt a tovább menésre. Újév napján elfelejtjük bánatainkat, keserveinket és szívkünkbe árad csalfa illúziók varázsa, hogy az új esztendő csak örömet, boldogságot fog hozni számunkra.

Az újév a politikában is jelentős dátum. A politikai újév szokott mindig alkalmat nyújtani a kormányférfiaknak, hogy nyilatkozzanak jövő terveikről, beszámoljanak addigi munkásságukról. Az idei új esztendő ünnepi hangulat helyett azonban csak keserű rezignációt, vigasztalan töprengést hozott és csüggedt lélekkel áll meg a nemzet élte országútján, hogy elborongjon jövőjén.

A mult esztendő — ha sorra vesszük eseményeit — kietlen, sivár perspektívát tár elénk, a jövő kínos, aggasztó kérdőjelként mered reánk. Gazdagabbak vagyunk — családásokkal, keserűségekkel, szegényebbek lettünk sok-sok illúzióval, reménnyel, hittel. Rég nem volt ilyen vigasztalan Magyarországon a jövő horoszkópja és rég nem szorongott lelkünkben ilyen kínos bizonytalanság, a mikor a jövő kilátásait kell fontolóra vennünk.

Azok a tárgyalások, a melyeket Lukács László az ó-év utolsó napjaiban oly lázas buzgalommal folytatott a politikai pártok vezető embereivel, nem vezettek eredményre.

Nem kellett hozzá proféciai ihlet, hogy ezt a sikertelenséget az ember előre megjósolja. Két egymástól nagyon messze álló álláspont között kellett átidalást teremteni — és az eredménytelenség már előre adva volt akkor, a mikor mind a két fél szigorúan ragaszkodott a maga álláspontjához. Az egyik fél hadállásában ugyan már történt változás. A negyvennyolcas párt egyik része számolt a szemben álló félnek merev negációjával és taktikát változtatott, — ami a pártban szakadásra vezetett. Ez a fél tehát, a függetlenségi és negyvennyolcas párt jóval meggyengült, viszont a másik fél sem-

miben sem engedett merevségéből.

Lukács nem hozott engedményeket a bank kérdésben. Justhék viszont a maguk részéről nem hajlandók elejteni a terminushoz való ragaszkodásukat. Itt tehát oly tárgyi nehézségei voltak a kibontakozásnak, amelyeken semmiképp sem lehetett a megegyezést átsegíteni.

A Justh-párt ha engedett volna, akkor teljesen elvesztette volna politikai presztízsét és lehetetlenné tette volna magát lefelé. Annyszer és oly határozottan leszegezte magát merev álláspontjához, hogy teljes lehetlenség volt részéről ezt most feladnia.

Mindezt előre jól tudták Bécsben is. Mi értelme volt hát akkor az egész Lukács-féle kísérletezésnek, miben reménykedtek, mit akartak? Elhíhetjük-e mi őszintén Lukácsnak, hogy ha talán sikerül is valami megegyezést teremteni és Justh-tékkal együtt kormányt alakítani, akkor a választásoknál a Justh-párt megnövelésére nyújtott volna segédkezet? És lehetett-e józan észrel feltételezni Justh-tékről, hogy hajlandók lettek volna az ó-szabadelvűeket ismét feltámasztani halottaikból, hogy velük szövetkezve teremtsenek maguknak az új parlamentben kormányzó többséget? És volt-e valami jogosultsága annak a reménykedésnek, hogy az ó-szabadelvű és a szélső függetlenségi tábornak fog többséget adnia a nemzet szemben Kossuth-tal, Apponyival, Andrássyval?

Ez az egész Lukács-féle idea halva született terv volt. Olyan tárgyi és személyi nehézségek gördültek megvalósítása elé, amelyek matematikai bizonyossággal buktatták meg.

Az ország pedig ott áll megint a gyötrő bizonytalanság előtt és a helyzete — ha lehet — még keserveesebb, mint volt azelőtt. A nemzet vezérei, akiket oly lelkes hozsanával üdvözölt az egész ország a miniszteri székekben, most a legkínosabb szituációban vergődnek — nem a maguk hibájából — és csak egy vágyuk van: szabadulni, mentől előbb!

A Lukács-Justh-féle kombináció sikertelensége után még egy lehetősége van a megegyezésnek, — hacsak nem keritlik már most sorra Khuen-Héderváryt, hogy ami alkotmányos uton nem ment, azt alkotmányellenes eszközökkel próbálják meg. És ez az eshetőség

ha újból a kooperációs pártokkal próbálnak egyezkedni.

Engedmények nélkül azonban természetes a válságot megoldani nem lehet — és ép ezért, amikor a legszélsőbb pártot próbálták bele vinni egy minden komoly engedmény nélküli paktumba, ezt az egész kísérletet nem tekinthetjük egyébként, mint közönséges törvelésnek, ugratásnak, amellyel Justhékát akarták politikailag teljesen lehetetlenné tenni.

Új esztendő

... Vig zene zendül, pohár összeszendül... S azután egy pillanatra csend, mélységes, titokzatos csend. A lámpák kialszanak s míg az ó esztendő vége vonaglással kimul, tüzes ifjúsággal, perdülő könnyedéggel megszületik az új esztendő, az Ur Jézus Krisztus születését követő 1910-ik

A végső akkord tehát vig. Ugy, mint minden esztendőnél. Ellentétben az emberi elmulással, hol a kien-gesztelő halál, szomorúság s bánat között költözik be a gyászházba.

A szilveszter-esti vidám hangulat még bennünk vibrál, mikor a most született új esztendő horoszkópját: kutató szemmel kémleljük. Mindnyájan szeretnők tudni, hogy vajjon ez az új esztendő mit rejt méhében, vajjon több vigás s kevesebb szomorúság vár-e a szenvedő, a küzdő, a létért folytatott nehéz harcokban elernyed, elványadt emberiségre.

A jövő előttünk mély rejtély marad s csak a mult az, mely kevés örömet magában foglaló történetét elé tárja. Bizony, bizony kevés jót nyújtott az elmult esztendő a magyarnak. Nincs miért visszakívánjuk, nincs egyetlen mozzanata, amiért visszaszavárójuk.

A régi latin közmondás ugyan azt tartja: „De mortuis nil, nisi bene”. A halottakról vagy jót, vagy semmit se mondjunk, de ez esetben el kell térnünk az udvariasság e szentelt paragrafusaitól s szemtől-szembe mondjuk az elköltözöttnek, hogy senki sem sajnálja, senki sem várja vissza; örömmel láttuk eltávozását. Aki csak bánatot vetett s szomorúságot aratott, az ne számítson az emberiség elnézésére. Az 1909-ik esztendő nem volt örömteli s így elmulásakor még csak azt a szerény bucsuztatót sem nyujthajuk, mely minden jótét leleknek elköltözésekor kijár.

Jött, nem hozott semmit, s amit elvitt az csak bánat, szomorúság volt. Ki fogja sajnálni tehát, s ki kívánja vissza? Elment, hogy helyet engedjen az ujjak, a frissnek, a re-

ménységgel teli, üde fiatalnak. Mindnyájan hisszük, reméljük, sőt bizonyosra vesszük, hogy az új esztendő mindenben felül fogja mulni az elmultat, több örömet, kevesebb bánatot s szomorúságot hoz a mi szerencsétlen, elsanyargatott országunk népének.

S a remény, mely az emberek szívében, mint örökméces a szentélyek belsejében, ki nem hunyó lánggal ég, e remény táplálja bensőnkben, e remény adja a vigaszt s nyújtja a kitartást a további küzdelmekhez.

— Ember küzdj és bizva bízzál! A költő látnoki erővel biztatja embertársait az Ur nevében a további küzdelemre, hogy az élet sulyos csapásait elviselve, ne csüggedjen, hanem folytassa a harcot ott, ahol elhagyta; folytassa ott, hol vérezni, szenvedni megtanult.

S ez az általános emberi sors. Egy néhány maroknyi virág s egész kocsiderőcra való gaz. Pillanatnyi öröme s évek hosszu során keresztül tartó szenvedés. A mártírok nem haltak ki. Minden egyes ember élete nem egyéb, mint a kised mártíromságok szakadatlan láncolata. Ha kihuny az ó, kezdődik az új. Az elmult esztendő küzdelmei folytatódhatnak az újban, az újé a következőben. Ha az ünnepek alkalmából letesszük a szerszámot, hogy pihenjünk, pihenésünk csupán újabb erőgyűjtés a következő küzdelmekhez.

Minden mulandó. A földi lét is csupán provizorium, ideiglenes küzdőterülete a léleknek, hogy az a földi salak tisztítótüzeben megújodva, eljusson örök rendeltetési helyére; odaát, ahová a mi gyarló szemünk pillantása még nem eshetett.

Az új esztendő bekövetkezése különös gondolatokra ragadja elménket. Az elmulás mindenkor szomorú hangulatba ringat s eszünkbe juttatja véges voltunkat. A halhatatlanság csak a nagy elmék jutalma. Az emberiség óriási nagy többsége csak azért születik, hogy egy szám legyen abban a hatalmas statisztikában, mely az emberiség gyarapodását és csökkenését igazolja. Csak egy állandó, csak egyetlen a maradandó, amit a szeretet alkot. A szeretet az emberi tulajdonságok közül az, melynek égi származását elvitatni nem lehet. A szeretet alkotta dolgok örök-életűek.

A szeretet legyen hát az új esztendő vezérmotívuma. Ez rezegjen minden cselekvésünkben, ez vibráljon minden ténykedésünkben. Ha a szeretet lesz az uralkodó ebben az országban, akkor az új esztendő bizvást több örömet, nagyobb előrehaladást biztosít nekünk s mindenkinek, aki ez ország lakója.

A szeretet nevében köszönljük és kívánunk e lap m. t. olvasóinak boldog új esztendőt!

Vasuti közlekedésünk és a posta.

E cím alatt történt felszólalásunkra, a következő sorokat vettük:

42586—909. sz.

A „Székely-Udvarhely” című politikai lap tekintetes szerkesztőségének Székelyudvarhely.

Becses lapjának folyó hó 25-iki számában „Vasuti közlekedésünk és a posta” címen cikk jelent meg, amelyben felszólalás történt a miatt, hogy Székelyudvarhely a küldemények kézbesítése késedelmes, Székelykeresztúrt pedig az újságokat csak másnap kaphatják. A cikk azon kérelemmel végződik, hogy a régebbi állapot állítsák vissza.

Megengedem ugyan, hogy a vasuti menetrend változás és azzal kapcsolatban az új postaszállítás első napjaiban a karácsoni rendkívüli nagy forgalom miatt voltak nehézségek, ez azonban a berendezés megváltoztatását nem teszi szükségessé.

Folyó hó 20-án postaszállítás ugyanis csak annyiban változott, hogy a kalauzpostá most nem délután, hanem este indul Székelyudvarhelyről és oda reggel 6 óra 16 perc helyett 7 óra 23 perckor érkezik.

Annak, hogy a kalauzpostá este indul előnye az, hogy míg eddig csak a délelőtti folyamán feladott csomagok és pénzeslevelek nyertek még az nap továbbítást, addig december hó 20-ika óta az esti 6 óráig feladott ily küldemények is továbbíthatnak.

A levélpostai küldemények délután ugyanazon vonattal szállítanak, mint az előtt; különbség csak az, hogy azokat nem postai, hanem vasuti közleg közvetíti s ezen menethez leveleket a pályaudvaron feladni nem lehet.

Azon körülmény, hogy Segesvár felől a kalauzpostá most 1 órával később érkezik, a kézbesítésre késleltetőleg hat. A késedelem lehető csökkentése céljából már a menetrend változás alkalmával intézkedtem, hogy a Budapesten reggel megjelenő összes lapok és feladott levélpostai küldemények még az nap esti 10 órákor Székelyudvarhelyt legyenek s ezeket a posta és távirtda hivatal másnap reggel a kalauzpostá beérkezéig feldolgozza.

A levélhordók, ha a vonat rendszeren érkezik, d. e. 8 óra 30-40 perckor kezdhetik a kézbesítést s a közönségnek elég ideje van arra, hogy d. u. 1 óráig a választ feladhassa.

Ezekből látható, hogy a jelenlegi járási rend a közönségre nézve előnyösebb s csupán azért, hogy a d. u. 2 órákor a pályaudvaron feladható néhány levél azonnal továbbítást nyerjen, nem volna indokolt a délután folyamán feladott összes pénz és csomagküldeményeknek 16 órával való késleltetése és a régi közlekedés visszaállítása annál kevésbé, mert a reggeli vonatok a régebbi reggeli 6 óra 26 perckor való érkezését és a kézbesítők korábbi indítását a mostani vasuti menetrend mellett elérni nem lehetne.

A Sz.-keresztúrra szóló levélpostai küldemények pár napon előfor-

dult késése tévirányításból eredt, ami már meg is szűnt. Kétségtelen, hogy az első napokban előfordult késedelmek a karácsoni rendkívüli nagy forgalomban, nem pedig a berende-zés célszerűtlen voltában lelik magyarázatukat, minélfogva a régi rendszer nem állítható vissza.

Megjegyzem, hogy a kézbesítőknél minél korábban való kiindítása iránt irtézkedtem és azon leszek, hogy a közönség az újabb és jobb postai közlekedés előnyét élvezze.

Kérem a tekintetes szerkesztőséget hogy a felszólalóval és az érdekeltekkel ezeket közölni sziveskedjék.

Kolozsvár, 1909. december hó 29-én

Dernyei.

Jótekonyság.

A „Kobátfalva és Vidéke” fogyasztási és értékesítő szövetkezet a helybeli és közeli községek iskolái részére írószerek és taneszközök beszerzésére tiszta jövedelméből, mintegy 120 koronát adott karácsonyi ajándéknak.

Szeretet ünnepe jótekonyságot gyakorolni nem egyéb, mint az ige megtestesülése. Méltó tartalommal való beilleszkedése az ünnep keretébe. Megértése annak, hogy emberek és intézmények nem csupán magukért vannak, hanem másokért is — a közért. És bárki gyakorolja is azt, nem tett, keresztényi kötelességet teljesít, amelyért elismerést és tiszteletet érdemel.

Ilyen elismerésre és tiszteletre méltóan cselekedett az említett Kobátfalvi fogyasztási szövetkezet is midőn a kezdet nehézségeit alig hogy legyőzte s tiszta jövedelmet tud fölmutatni — kész abból juttatni oda, hol szükség van arra.

Éppen ezért legyen e szövetkezet Isten segekelme és áldása, hogy továbbra is virulhasson, s tovább virulva, még többször gyakoroljon jótekonyságot.

E nemes tényleg által pedig legyen példaadója a többi szövetkezeteknek is.

Pap Gyula.

Muzeumi közgyűlés.

Az „Udvarhelymegyei muzeum egyesület” 1910. január 2-án d. e. 10 órákor tartja meg közgyűlését a vármegyeház kistermében, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. A mennyiben ezen gyűlés határozatképes nem lenne, január hó 9-én fog megtartatni s ez tekintet nélkül a megjelentek számára határozni fog.

Székelyudvarhely, 1909. december hó.

Ugron Ákos elnök. Pálffy Aladár titkár.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a székely nemzeti muzeum átiratainak bemutatása.
2. Igazgató bemutatja a muzeum tárgyainak, könyvtárának leltárát és átadási jegyzőkönyvét.
3. A számadás vizsgáló-bizottság jelentése.
4. Dr. Paál Árpád várm. főjegyző előadása az egyetl jövőjéről.
5. Tisztújítás.
6. Esetleges indítványok.

HIREK.

— **Mélyen t. Olvasóink, munkatársaink- és lapunk minden jóakarójának boldog új-évet kívánunk!**

— Tizenöt év múltán. Isten segédelméből, m. t. olvasóink, munkatársaink s általában Udvarhelyvármegye közönségének támogatása, áldozatkészsége és ami szerény működésünk folytán, a „Székely-Udvarhely” karácsonkor betöltötte tizenötödik évét. Másfél évtizedes multra tekinthetünk vissza. Ennyi ideje, hogy Udvarhelyvármegyében az első életképes újságot: a „Székely-Udvarhely”-et a Megváltó születé-e napján utnak indítottuk... Ez alkalomból hálás szívvel emlékezünk meg mindazokról, kik akkor és azóta támogattak. Szerény működésünkről bírálatot nem mondhatunk. Erre nincs is szükség. Legfényesebb tanubizonyság arra, hogy a „Székely-Udvarhely” hézagot töltött be, az elmúlt másfél évtized. Szeretettel kérjük m. t. olvasóinkat, munkatársainkat, tartsák meg jövőre is e lap iránt tapasztalt jóindulatukat. Mi viszont igérjük, hogy a város és vármegye s általában a székelység közérdekét hiven, becsületesen fogjuk szolgálni. Politikai tekintetben pedig a 48-as függetlenségi Kossuth-párt elveit követjük. Mert szent meggyőződésünk, hogy Kossuth apánk vére, a nagy szabadsághős fia: *Kossuth Ferenc, aki atyja mellett nőtt fel és Tőle tanulta szeretni e hazát, áruló soha sem lehet.* Mindenki inkább megtagadhatja multját, véthet a magyar haza függetlensége, önállósága ellen, de Kossuth fiának helyt kell állania, Ő a haza jövőjét veszélybe nem sodorhatja. M. t. olvasóink szives támogatását remélve, az előfizetések megújítását és a „Székely-Udvarhely”-nek ismerőseik körében leendő terjesztését kérjük. Teljes tisztelettel a szerkesztőség és kiadóhivatal.

— **Újví üdvözlétek** megváltása címen az áll. el. iskola szegény tanulójának tankönyv és tanszer beszerzése céljára Győrffy Titus ny. törvényszéki bíró és Szabó Endre vármegyei aljegyző úrtól 2—2 koronát vettünk Fogadjá érte hálás köszönetünket Gyerkes Mihály igazg.

— **Karácsonst a Ferenc-rendiek-nél.** Karácson éj angyalának öröm üdvözlése, midőn visszhangzott s szent öröm lángjánál meggyuladt ama ragyogás, melytől az ártatlan gyermek arca kicsattan, a Ferenc-rendiek is meggyújtják nagytermükben a játszi kedélyü gyermekcsoport előtt a díszes karácsonfa gyertyáit, amelyről játék, cukor s gyermekbaráti szeretet hálát fakasztva, még most is intetet. „Adeste fideles” kedves hangja melodijája zendült meg a ragyogó fa előtt, hogy midőn a díszes palotákban fényugárt hint a karácsonfa ága a zárda vén boltívei alatt is megnyíljék a szegénysorsu gyermekeknek az öröm virága. Midőn pedig éjféli misere hivatka a harangok zengő-bongásai, a zárda-templom ékes szentélyében feldiszlített két karácsonfa szende fényénél, égbé szált az örömdal: „Christus natus est nobis”. Az égben az angyalok, e templomban angyalszivek köszönték az urat: Salve Jesu parvule hanghullámain. A zsolozsma alatt fel-felharsant a gyermekkar hozsanája: Exultemus et laetemur, Puer adcirabilis. Éjféli mise alatt a gyermekkar kettős hangon örömmel hirdette: Dies est laetitiae. Az örömmek napja van) s egy kis fiu kedves hangja éjji dalt csevegve hirdette, hogy: Betlehemi pusztaán örvendetes hir van! stb. A kedves szertartás után

haza siettek, hogy a karácson angyalaival folytassák még álmukban is játékukat az égi lényekkel, kik hófehér ujjal arany álmat szőnek álmukban mosolygó boldog szendergőknek. A 70 tagu gyermek-kar zengő han?hullámokon ma, új év napján is imáddással köszönti az égi kisedest.

— **Polgári fillérestélyek.** A Székelyudvarhelyi „Polgári önképző és Segélyező Egylet” ez évi január hó 4-én (kedden) kezdi meg a szokásos fillérestélyeit, melyekre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor Nyitány előadja a zenekar. A tanu szav. Szombatfalvi Mariska. Zene. Monolog előadja Hodor Margit. Vonós négyes előadja; Kovács Árpád, Hargita Károly, Hargita György és Horváth József. Szavaltat előadja Mátéffy Ottó. Rendezők: Fischer Ferenc r. b. elnöke. ifj. Szermerjai Károly alelnök. Orbán Juliska, Fatter Alberti. Mártonffy Mariska. Szentpéteri Gyula. Beléptidj mint rendszeren. Kezdeté 8 órákor.

— **Szabad lyceum.** Az iparosok és ipari munkások második szabad lyceumi előadása holnap d. u. 2 órákor, a polgári önképzőkörben lesz. Előadást tart Szarvas Arnold főreáliskolai tanár.

— **Szent Antal estély.** Sikerült estélyt rendeztek karácson 3-ik ünnepén szent Antal szegényei javára. Jakab Miklósné nagy ügyességgel játszotta Chopin egyik keringőjét. Ferenczy Lenke szépen szavalt Szemlér Ferenc főg. tanár ez alkalomra irt hatásos költeményét. Igen kedves volt Gyarmathy Ildikó éneke, melyet ugyancsak Jakab Miklósné kiváló zongorakisérete egészített ki. Nagy-zabásu, gyönyörű gondolatokba öntött szabadelőadást tartott Orbán János székelykeresztúri plebánus. Bagó Mariska és Dézsy Lajos káplán pompás betanulással adtak elő egy zongora-hegedű darabot s a zúgó tapsvihár után, néhány igen kedvesen játszott népdallal toldották meg a műsort. A következő estély január 9-én lesz, Florián Margitka és Szabó Ili rendezik. Elnöknője Homolay Lajosné.

— **Városi képviselőválasztás.** Székelyudvarhely város polgársága csütörtökön husz rendes és tíz póttagot választott a képviselőtestületbe. Erős küzdelem, nagy választási harc volt. A korteskedést némelyek a személyes inzultusig vitték; ami elég helytelen és egy cseppet sem mutat a miveltségnek ama fokára, melyet minden képviselőtestületi tagról a huszadik században feltételezni jogunk van. A vál. helyiségek bejáratai előtt most sem hiányoztak a kortesek. Dolgozott ki-ki a maga módja szerint. A választás reggel 9 órákor vette kezdetét és a szavazatszedés a késő esti órákig tartott. Az I. kerületben Szabó Gábor tb. főjegyző elnökölt. Jegyzők: Farkas Endre. Németh István; bizalmi férfiak Daróczy Miklós, Gyerkes Mihály, Ferencel Gyula és Szorger Ferenc voltak. Megválasztottak: Kassay Dénes 182, Haberstumpf Károly 171, Becsek Aladár 129, Csillag József 128, Orbán Gergely 127, id. Bodrogi István 124, id. Dézsi Antal 122, Biró István vendégfős 120, Péter Lajos kalapos 119 és Szabó József szabó 112 szavazattal rendes; Pap Gergely 128, Fekete József 127, Kovács Domokos fazekas 125, Veresti Dániel 125 és Péter József 120 szavazattal póttagoknak. — AII. kerületben Soó Domokos városi tanácsos

Ne télovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Orvo. Ara 1.20. Kapható minden gyógyszerésztárban. — Készít: Beretvás Tamás gyógyszerész 3 dobozzal ingyen postai küldéssel. — Szállítás.

volt a vál. elnök, Benedek Béla és Balázs Ferenc jegyzők, míg abazalmi férfiak tisztét Bartók István, Biró István tanár és Reiner János töltötték be. Itt megválasztottak: Dr Mezei Ödön 216, Dr Seb si János alispán 214, Barabás János középő 189, Sándor Albert 123, Biró István tanár 122, Fsp Zakor József 113, Bartók István 113, Benedek Géza 109, Blájer Balázs 106 és Betegh Pál 104 szavazattal rendes; Fischer Ferenc 209, Szabó Domokos város-gazda 116, Pék József 114, Vladár Ferenc 112, Dávid Gergely 108 szavazattal póttagoknak. Ime ez az eredménye a nagy küzdelemnek. Hisszük, hogy a választás minden tekintetben előnyére válik a városnak. Ohajtandó, hogy kezdetét vegye a békés, egyetértő munkázkodás és az új évben — elfeledve a mult keserveit — testvéries szeretettel fogjunk a székely anyaváros jövő fejlődésének megajapozásához. Ebben a hit- és reményben mondunk köszönetet a választó polgárság kitüntető bizalmáért s kérjük, hogy a közgyűlés elé tartozó közérdekű kivanóságait a képviselőtestület bármelyik tagjával bizalommal közölje. A polgárság és képviselőtestület összhangzó együtt működésével válik lehetségesse, hogy a város minden irányban helyesen, a közohajtásnak megfelelően fejlődjék.

— **A Banya.** 124 oldal terjedelmű vaskos kötet van előtünk, mely a magyarországi bányászat, konasztás a velük összefüggő iparágak hű tükrét adja. Vagy 60 sikerült illusztráció az állami közbányászat jelenlegi állapotát tárja eléünk. Ha nem tudnók, hogy aktiv újságíró „A Banya” szerkesztői, csudálkoznánk azon, hogy alig két év alatt Magyarországon egy lap valósággal hangadó faktorra küzdhesse fel magát, plane oly konzervatív és oly elzárkózott társadalmi rétegben, mint amilyenek a banya szok. Ez a karácsoni szám dokumentálja ezt. Cikkait a hazai bányászat legkiválóbbjai írtak. A magyarországi bányászati viszonyok külföldi informátora ma már „A Banya”, mert ez az egyetlen lap, mely a bányászati eseményeket állandóan s hiven regisztrálja, összegyűjti. Innen látható, hogy „A Banya” mekkora nyeresége a hazai közgazdasági életnek. Szerkesztéséért Dr Bishitz Béla újságíró kollégánk felel, aki a kiadásában megjelenő lap olvasóit karácsoni számában áldozatkészségével valósággal frappirozta, lévén, „A Banya” előfizetési díja mindössze évi 12 korona.

— **Misszió Zetelakán.** Amaz üdv-telen és erkölcsrontó szociális mozgalom ellenében, mely milliókat sodor az ideiglenes és örök boldogtalanság örvényébe, leghathatósabb szent Ferenc III-ad rendje. Anglia, Német-, Spanyol-, Olaszország igazolja. Nem imádkozó társulat. Intézmény, melynek célja: nemes erkölcsöket honosítani meg a családban, társadalomban. Szavára a szenvedély helyet ad a kötelelemnek, az erő a tekintélynek. A tisztelet és szeretet mint két őrangyal a társadalom rangfokain, fel és alájárva, összehozzák a végleteket. A szegény nem irigylit többé a gazdagot, ki szeretve közelit hozzá. A nép nemcsak felel, de tiszteli is a hatalmat s az előljárat körülölelő szeretet jó tettekben száll vissza az alatt valókra. E nemes intézmény érdekében tartottak missziót a Ferencrendiek Zetelakán, december 26-án P. Csizsér Bonaventura, 27-én P. Máthé Özséb, 28-án P. Imets Károly tartottak óriási néptö-

megnek ismertető beszédeket, 28-án nagy ünnepély közt vette fel P. Máthé Özséb a rendbe a tömegesen jelentkezöket. Adja Isten, hogy az intézmény szembe szálljon az erkölcsstelenség vészes áramlataival.

— **A „Budapesti Hirlap” az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb lapja, a magyar intelligenciának nélkülözhetetlen közlönye, közel harminc éve, hogy uttörő munkát végez a magyarság érdekében. Jelszava: Mindent a magyarságért. A ki részt venni óhajt e munkában, az előfizet a Budapesti Hirlapra. Ha már most küld valaki a jövő nyegyedre szóló előfizetési árt, 7 koronát; akkor ez év hátra levő idejére díjmentesen kapja a Budapesti Hirlapot.**

— **Menetrendmódosítás a sárbogárd-bátaszéki és bátaszék-dombovári vonalakon.** 1910. évi január hó 1-től kezdve a sárbogárd-bátaszéki és bátaszék-dombovári vonalakon a következő menetrend módosítások fognak életbe lépni: A Sárbogárdról jelenleg reggel 5 óra 56 perckor induló és Bátaszékre délelőtt 10 óra 3 perckor érkező személyvonat Bátaszékre korábban azaz már délelőtt 9 óra 5 perckor fog érkezni és ott csatlakozni fog a Bajna-Szabadka felé közlekedő személyvonathoz. A sárbogárdról jelenleg este 6 óra 7 perckor induló és Bátaszékre éjjel 10 óra 22 perckor érkező személyvonat Sárbogárdról korábban azaz már este 6 óra 2 perckor fog indulni és Bátaszékre is korábban azaz már este 9 óra 15 perckor fog érkezni. Ellenirányban: A Bátaszékről jelenleg reggel 7 óra 19 perckor induló és Sárbogárdra délelőtt 11 óra 6 perckor érkező személyvonat Bátaszékről a jelenleginél szintén korábban azaz reggel 7 óra 1 perckor fog indulni és Sárbogárdra is korábban azaz délelőtt 10 óra 6 perckor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét délelőtt 11 óra 17 perckor induló fume-budapesti gyorsvonathoz is. A Bátaszékről jelenleg este 6 óra 20 perckor induló Sárbogárdra éjjel 10 óra 35 perckor érkező személyvonat Bátaszékről későbbben azaz esti 6 óra 45 perckor fog indulni és Sárbogárdra a jelenleginél korábban azaz éjjel 10 óra 30 perckor fog érkezni. A bátaszék-dombovári vonalon közlekedő, Dombovárról reggel 4 óra 15 perckor induló és Bátaszékre reggel 7 óra 11 perckor érkező személyvonat Dombovárról a jelenleginél korábban azaz éjjel 3 óra 55 perckor fog indulni és Bátaszékre is korábban, azaz reggel 6 óra 51 perckor fog érkezni, hol csatlakozni fog az onnét reggel 7 óra 1 perckor induló Szekszárd, Sárbogárd felé közlekedő személyvonathoz.

Tisztelettel kérjük az előfizetéseket mielőbbi megújítását, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Kanyaró után
a legkomolyabb betegségeknek bizonyos elejét veszi a SCOTT-féle EMULSIÓ. Az egészség gyors visszaszerzése meglepi mindazokat, a kik először tesznek kísérletet a

Scott-féle Emulsióval.
A SCOTT-féle Emulsió csakis annak köszönheti nagy hírnevét, hogy összes alkotórészeiben fenntartja legnagyobb fokú tisztaságát.

Nagyon megfelelő az emulsió elhelyezése a meggyengült emésztésnek.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.
Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.
Kapható minden gyógytárban.

Szám: 360355-909.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a budapesti északi és istvántelki főmühelyi szertárakban feleslegként összegyűlt és készletben levő különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A vevő köteles a neki eladott mennyiségeket a felszólítás vételétől számítva 14 nap alatt a szertárakból okvetlenül átvenni és onnét eltávolítani.

Az ajánlati árak az anyagoknak az illető szertárakban való átadása, illetve átvétele mellett értetnek, vasuti kocskiba való felrakásukról és továbbszállításukról a vevő tartozik gondoskodni. Esetleges csomagolási költségek szintén a vevők által viselendőek.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott, sértetlen borítékba tett és cégpecséttel lepecsételt ajánlataikat a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályában (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. II. em. 43. ajtó) a következő címmel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 360355-909. számhoz” 1910. évi január hó 4-én déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek, a mikor is azok ugyanott felbontatni és felolvasatni fognak, megjegyezvén, hogy az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok kizárólag az ezen célra rendelt és az említett anyag és leltárbeszerzési szakosztálynál egy példányban ingyen kapható úrlapon, ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki. Az ajánlati ár számokkal és betűkkel irandó be. Az ajánlattevők az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291-96. sz. a fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni és azt 60 filléres magyar kir. okmánybéllyel, saját és két tanu aláírásával ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetőek, vidékieknek pedig a nyomtatványtárhoz inté-

zendő írásbeli megkeresésre és az érte járó 30 fillér és 20 fillér postabélyeg beküldése ellenében postával megküldetnek.

Bánatpénz képen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött hársánap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő.

A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad, annak letétele azonban az ajánlatban felemlítendő.

A bánatpénz letételét igazoló jegy nem csatolandó az ajánlathoz, hanem az ajánlattevő birtokában marad.

Bánatpénz, vagy fent idézett aláírt feltétlfüzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, sem az előírt úrlapon tett, le nem pecsételt, nem sértetlen borítékban vagy elkésve beérkezett és távirati uton tett ajánlatok valamint olyanok, melyek ezen pályázati hirdetményben foglaltaktól eltérő feltételeket tartalmaznak, és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsáttatnak tárgyalás alá. Az ajánlattevő ajánlatával, annak benyújtásától számítva négy hétig visszavonhatlan kötelezettségben marad.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre és részmennyiségekre is szólhatnak, de a magyar királyi államvasutak igazgatósága is fenntartja magának azt a jogot, hogy tetszés szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló hacsak ajánlatában ennek ellenkezőjét világosan ki nem kötötte elfogadni tartozik. A magyar királyi államvasutak igazgatósága fenntartja végül magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlati árakra — szabadon választáshason és hogy a cél elérésére bármilyen más intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1909. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Szám: 360355-909.

Magyar királyi államvasutak.

A j a n l a t

... szerint az alulírott cég a magyar királyi államvasutak budapesti északi főmühelyi és istvántelki főmühelyi szertáraiban készletben levő ócska fémmü anyagok közül a tuloldalon felsoroltaknak az ugyanott jegyzett ajánlati egységáron való megvételére magát kötelezi. Az alulírott cég az ezen ócska fémanyagok eladása iránt fenti szám alatt kibocsátott pályázati hirdetményben foglalt, valamint az ócska anyagok eladása iránt 122291-1896. sz. alatt fennálló általános feltételeket ismeri, ez utóbbiakat saját és két tanu aláírásával ellátva ide mellekli és magát azoknak mindenben aláveti.

Bánatpénzül ... korona tétetett le a M. Á. V. budapesti főpénztáránál.
Kelt ...

mely szertárból	az anyagok megnevezése	eladásra hirdetett	megvenni szándékolt	felajánlott métermázsánkénti egységárak az anyagoknak az illető szertárakban való átvétele	Jegyzet
				K f l betűkkel	
Északi főmühelyi szertár	XVI. 46	vörösfém	135°		
	57	sterofém forgács	25°		
	59	vegyesfém forgács	900°		
	147	tört. vör. réz	35°		
	144	galván vörös réz	7°		
Istvántelki főmühelyi szertár	26	vör. réz cső	146°		
	43	sárgarézt fém	12°		
	46	vörösfém	38°		
	47	vörös fém (vegyes)	42°		
	49	terofém	11°		
	57	sterofém forgács	6°		
	143	tört. vör.-réz	32°		
144	galván vörösréz	4°			

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V Bthory-utca 5. szám

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorbag ellen
 Borszéki Fokut az ásványvizek királya kőszvény ellen
 Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
 Bodoki Matild, alkális savanyúvíz

Beros, vesebag ellen
 Borhegyi lugyhajtó
 Bohóti, üdítő víz
 Előpataki, sárgaság ellen
 Felsőrákosi Maria, légesőhurut ellen
 Harzitaligeti, üdítő ital

Horgász, étvágygerjesztő
 Kászónfő ut-Salutaris jód és lithium tartalmu
 Répáti, égvényes ásványvíz
 Székely-Szelters, idült gyomorbagok ellen
 Sztojka, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

Amortizációs tisztviselői közsön

ügyekben

dijmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. I. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége”.

KOLOZSVÁR

Ferenc József-ut 7. szám a. Válaszbélyeg csatolandó.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermésű és vörös borok.

MIÉRT

nem előfizetője (na is)

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedére e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET”-re ászánja, az jó üzletet csinált. Műrátványt ingyen küld a kiadóhíval Budapest, V. Sas-utca. 12. sz.

Magyar Könyvvel Folyóirat

havi folyóirat a könyvvel ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Meszár-u. 27. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhív.

Tanulónak

ügyes fiut előnyös feltételek mellett azonnal felvesz Mészáros Lajos borbély és fodrász Székelyudvarhelyt.

1848

eredeti angol, francia és amerikai toalettmódeli közül a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

25 szekér széna,

szarju, lucerna eladó; értekezni Dézsy Balázsnál Batthyáni-tér 5 a. lehet.

BORER!

Ferngel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

IZLES! JO KIVITEL! MÉLTANYOS ÁRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK

ÜLÉREVALÓK, KARKÖRÖK, NYAK-ÉK, GYÜRÖK, MELYEK ÁRAK, LÁNCZOK, SZÉKELYUDVARHELYI ÉKES DÍSZTÁRSKÉP, GYÖRMEK, ÉKES DÍSZTÁRSKÉP, ÉKES DÍSZTÁRSKÉP

ZIRNER TESTVÉREK
 UTODA LISZT, MÚGÓ
 BUDAPEST, IV. VÁZSUTCA
 SZEMBEA KRISTOFERRELL PONTOS CÍMREK JETELJÜNK!
 ALAPITTATOTT 1834
 KE LLŐ BIZTOSÍTEK MELLETT VIDÉKRE IS SZIVESEN KÜLDÖK VÁLASZTÉKOT.

Eladó ház.

Az Árpád-utca 42 ik szám alatt lévő ház, három szoba, konyha, kamara, mosókonyha, pince, külön udvar örök áron eladó. Értekezni lehet Bálint Józsefnél.

Korpa-eladás.

Legjobb minőségű korpa 50 klgr. felüli mennyiségben mm. 12 koronáért zsákkal együtt kapható Fábán József hengerműmalmában Székelyudvarhelyt.

Ne feledje e

hogyan a hirdetések hasznára lesz gondos átolvasása Önnek valószínűleg

Aki nálunk hirdet annak sikere A hirdetés szövegezésében szivesen segítünk; kívánatra **klisé** is beszerzünk.

Hirdetőinknél történő megrendelésinél a „Székely-Udvarhely”-re hivatkozni sziveskedjék.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések, ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkák latok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál villamos üzemre berendezett könyvnyomdátó és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 81. sz. alatt. vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka egy régióján bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőszvényinél, oszúznál és meghüléseknél.

Figyelmztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Magyar királyi államvasutak.

Oda Évrényes 1909. október 1-től. Vissza

Vv.	Vv.	Vv.	Téli menetrend.	Vv.	Vv.	Gyv.
8512	8514	8516		8511	8513	
I—III.	I—III.	I—III.		I—III.	I—III.	
655	820	8910	ind. B.-pest k. p. u. (N.-várakon át 126) érk.	720	730	955
—	200	1250	„ B.-pest k. p. u. (Aradon át 153, 126) „	695	1230	—
—	854	611	„ Kolozsvár (126) (*Csatl. Héjasfalván) „	510	1050	—
—	1250	482	„ Szentágota vásártér — — — — —	555	935	—
447	1047	734	ind. Segesvár (126, 133) — érk.	70	453	958
501	1100	747	Feheregyháza — — — — —	653	441	946
509	1108	755	Bún 211 sz. órház — — — — —	646	433	938
526	1120	810	ind. Héjasfalva (126) — érk.	637	424	929
540	1134	824	Ujszékely 2. sz. órház — — — — —	619	405	910
550	1144	834	Alsóboldogfalva — — — — —	610	355	900
601	1158	848	Székelykeresztur — — — — —	602	347	892
609	1206	856	Bethfalva 6. sz. órház — — — — —	553	338	883
620	1217	907	Kisgalambfalva — — — — —	543	328	873
629	1236	926	Nagygalambfalva — — — — —	535	320	865
654	1251	941	Bögöz — — — — —	512	257	820
707	104	954	Bikafalva 11. sz. órház — — — — —	500	245	745
723	120	1010	Székelyudvarhely § — — — — —	445	230	730
805	544	910	ind. Székelykocsárd — — — — — érk.	616	250	616
201	1025	315	érek. Maros-Vásárhely — — — — —	740	—	240
436	1037	531	ind. — — — — —	526	—	1210
450	124	553	érek. Déda (Borszák-fürdő) ind.	—	820	—
808	302	905	ind. Küküllőszög — — — — — érk.	534	—	325
—	902	934	érek. Parajd — — — — — ind.	844	1243	654
—	1035	250	ind. Sepsiszentgyör — — — — — érk.	335	745	425
650	101	1244	érek. Madéfalva — — — — — ind.	620	1205	425
906	316	523	érek. Gyergyószentmiklós — — — — — ind.	342	833	206
1116	344	918	„ Gyimes — — — — — ind.	—	514	1200
1101	435	928	„ Palanca — — — — — ind.	—	520	1124
—	858	—	700 ind. Brassó — — — — — érk.	—	—	—
515	1050	305	Sepsiszentgyörgy — — — — —	816	159	633
645	110	451	Kézdivásárhegy — — — — —	644	1220	450
856	228	720	érek. Bereczk — — — — — ind.	439	1016	284
1015	—	856	— — — — —	324	855	103